

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

IX. In quo ea quæ dicta sunt, exemplis confirmantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

pareat esse nos pauperes; in cubiculo aliud non habendo, quam quod omnimodis necessarium est, atque id etiam vilissimum, puta mensam pauperum, lectum contemptissimum; denique quod domi pessimum est, tibi vt cedat velle debes. Libros vero, qui tibi non per necessarios sunt ad Bibliothecam communem deferas, magnificum tibi nolito putare quod multos in cubiculo libros habeas. S. Bonavent. hac in parte satis ad particularia & minuta descendit, religiosum etiam atque etiam monendum quid habeat præter id quo facile carere non potest; atque hoc etiam procurare debet, vt ne sit nimis curiosus, vel elegantis; sed secundarium, ineptum, vetus & uetritum. Nolito velle, vt libri tui optime & ex arte sint compacti, aut vt Breuiarium vel Diurnale tuum curiosum sit, pulchrum, scitum, singulare. Nolito gestare penes te imagines curiosas, neu rosarium magni pretij & valoris. Si quem vero Agnū Dei, vel crucem, vel thecam reliquiarum, ad tuam deuotionem habueris, cōformia ea sint paupertati, quam profitemur: Et, quo in his eris pauperior, eo Deo sanctisque omnibus eris carior. Hinc D. Franciscus dicere solebat, spiritus mortui signum esse, curiosa quædam, & quæ minime sunt necessaria, habere. Nam quibus ait, spiritus tepidus, & calore gratiæ destitutus contigit ac foueri melius potest, quam friuolis hisce rebus; quoniam enim nullam in rebus spiritalibus consolationem inuenit, hinc in exterioribus his delectationibus eam quaerit. Est autem hac euidentissima & probatissima quædam veritas. Atque id eo tantū nugas & inanis has Superiores nostri facere solent. Primo quidem intuitu & ratione ipsius paupertatis; deinde, quod notum nullum in homine esse spiritum posse, quando id genus nugis animum applicat. Neque vero in his solum, verum etiam in ijs quæ necessaria sunt (vt iam ante dictum est) pauperes nos esse & videri oportet, gaudentes cum quid etiam in his nobis deerit, quo Christo Iesu Redemptori nostro hac ratione assimilentur, qui cum esset diues, propter nos egenus factus est, & car-

tum, etiam in rebus necessarijs, defectum ac penuriam sentire dignatus est, famem, sitim, frigus, defatigationem ac nuditatem patiēdo. In cælo, inquit, maxima bonorum & diuitiarum erat abundantia, nulla vero inueniebatur paupertas; at in terris ingens quidem mercis huius erat copia, homines tamen mortales eius pretium & valorem non agnoscebant. Quid fecit ergo Dei filius? Ceu prudens mercator, erga mercem hanc affici cepit, eamque in humeros sustulit, vt hoc pacto etiam homines eam cognoscerent & aestimarent, & multum sibi ex ea coemerent, cum tanti ipsa in regno colorum sit valoris ac pretij.

CAPVT IX.

In quoea quæ dicta sunt, exemplis confirmantur.

Abbas quidam Ordinis Cisterciensis in Saxonia, cum non contentus esset panno, qui in terra patria texebatur, singulis annis subtiliores & pretiosiores in Belgio pannos petebat, & quibus de in vestes sibi parabat. Quicum iam vita functus esset, monachi vestes eius inter se diuidere coeperunt. Monasterij vero Priori aliquot de tunicis illius obtrigerunt, quarum vnā cum nocte quadam ratione festi solennioris, induisset, tanquam si laminas quasdam candentes corpori applicatas sentiret, clamare cepit, toto se corpore velut a duris atque hæc identidem vociferans, ilico vestem à se abiecit. Quam mox omnes monachi scintillas quasdam igneas à se emittentem viderunt, quasi si ferrum candens fuisset. Hoc prodigio attoniti & perterriti omnes, qui aliquid de defuncti Abbatis vestibus sumpserant, statim id eodem detulerunt, quas cum simul omnes accumulassent, ecce subito vnde undique ex omnibus partibus scintillæ igneæ, velut è fornace quadam succensa, prorumpere ceperunt. Tandem vero hocce prodigiū durauit, vt de eo omnes vicini Abbates certio-

Sermo d. in Vigil Natiuitatis.

Lib viror. illust. Ordinis Cisterciens.

Vestis pauperis presto instar ferri candentis scintillas.

Infer. in Natiuitatis.

Infer. in Natiuitatis.

Infer. in Natiuitatis.

Infer. in Natiuitatis.

res reddi poterint; qui quam primum illuc aduolantes, suis rem oculis notarunt, & de horrendo hoc Dei iudicio testimonium perhibuere.

*Casarius
lib. 4. dist.
c. 12.*

Cum vir quidam illustris, quoddam Benedictinorum in Gallia cœnobium grauius modis diuexaret, statuerunt monachi de suis quendam ad Regem Philippum destinare, qui de ijs quæ iniquè patiebantur, grauius inibus, apud eum cōquereretur, remediumque exposceret. Miserunt ergo ad curiam monachum iuuenem & nobilem, quem ob parentes & consanguineos in aula claros benigne sperabant à Rege audiendum. Is ergo ad Regem cum uenisset, dixit: Quidam monasterio nostro graues iniurias intulit, cuius vim rogo, ut Maiestas uestra reprimat, & impediatur, & ea quæ nobis abstulit bona, restituere eum compellat. Rex, monachi uerba & agendi modum considerans, petiit, quisnam esset? Cognito uero eum Equitum cuiusdam ecclesie filium esse, alia quædam præter rem respondit; donec monachus de nouo qui orsus, ait, Vere, Domine, quidquid in Cœnobio habebamus, iniquus ille nobis abstulit, uix ut quidquam nobis reliquum fecerit. Tum Rex, Facile id apparet ex calcæis tuis. Nam si uel pauca aliorum cōtū tibi reliquisset, non essent ijs tanta angustia. Quo alijs nobilior es, eo esse debēs humilior. Eum uero confusum lenire cupiens, addidit; Minime tibi grauis monitio mea uideatur, quia ex boni & utilitatis tuæ amore ea profecta est. Reuertere ad propria; equidem dabo operam, ne quam nobilis ille posthac amplius iniuriam uobis inferat.

*Monachus
obuestitum
à Philippo
Rege reprehenditur.*

*Casarius
lib. 4. c. 13.*

Simile Casarius, exemplum mox capite sequenti refert de Philippo, Rege Romanorum, qui eodem prope modo Abbati cuidam Cisterciensi respondit. Cum enim hic cum Rege de conuentus sui necessitatibus & angustiis ageret, Rexque calcæos scitos, & elegantes, quos indutus erat, aspiceret: Satis, inquit, apparet è calcæis tuis, domus tuæ res satis angustas esse; cum ne uix quidē coemere queas. Quo responso Abbas accepto, mire confusus recessit.

Gardianus quidam Franciscanorum, & B. P. Franciscus satis familiaris, quoddam in usum fratrum oratorium construxit, & iuxta illud cellam, etiam aliquantulum inde remotam, in qua uir sanctus habitare, & orationi se dare posset, cum ibidem commoraretur, atque ideo diutius ibi manere uellet. Erat autem cella è ligno ruditer dolato tantum constructa. Ad quam cum Franciscus huc recens appulsum duxisset, ut ipsam inspiceret, ille mox dicere cepit. Si me, frater, in hac cella habitare uis, intus eam uiminibus ramisque arborum circumuestias, ut in his paupertas reliceat. Quod cum factum esset, ad dies aliquorin eadem est commoratus.

R. P. Franciscus Borgia, in omnibus rebus suis uerum se pauperem, & perfectum uirtutis huius amatorem se exhibebat, in uestitu, seilicet, uictu, & cubiculo: quin & in rebus minutis, puta in charta uel conciones suas inscriberet, in foco, qui aliquando illi in summa necessitate struebatur, & in alijs id genus rebus; adeo quidem, ut ab eadem nulla ratione impetrari posset, novos calcæos, aut caligas nouas ut indueret: semel etiam alij quoad hoc illum fallere uoluerunt, novos in locum veterum antequam surgeret supponendo: sed in irritum pia illa fraus cecidit, & decipi uoluntarius ille paupertatis amator non potuit. Cum elemosynam ostentari emendicabat, frustilla & buccellas patris, quas aut ipse aut alij deforis afferebant, maiori gustu comedebat, quam de integro qui in mensa domi ponebatur, parte. De quidem in itineribus suis, quantum uis longis & laboriosis, & quantum uis ualento assiduis id exigere uidebatur, permittebat ut uel unum mundum linteamen sibi dormituro præberetur, ueritus ne id in sanctæ paupertatis præiudicium foret. Non raro, tempore perfrigidum, in saccis stramineis, sub tecto imbribus & uentis uadiquaque peruiso somnum capiebat: idque tanta uoluptate & gaudio, ut focis suis admirationi & confusione foret, illius cudo & penula uiaoria tam hieme quam æstate, non erat alia quam

*r. p. lib. 2. ca.
Corin. 10.
ner.*

*S. Franciscus
suis uis
cella dile.
Antar.*

*Franciscus
Borgia in
omni re
paupertatis
tem, seila.
tor.*

*Franciscus
num emen.
dicauit cum
uoluptate
uestitur.*

quam pallium complicatum, & quidem inuicem, ne tantum destrueretur. Et velut miraculi loco habendum videbatur, cum aut ocreas aut aliud quodpiam contra pluiam monumentum admittēbat: quod pileo suo diceret, satis & solis æstum, & pluiæ iniurias posse arceri. Hinc non raro ad diuersoria veniebat, totus perplutus & madidus, & frigore rigens: cum autem hoc in statu ad hospitiū veniens, ipsum vel non satis instructum, vel multis necessariis rebus destitutum inueniebat, insolito quodam gaudio perfundebatur. Nulla eius vnquam tanta fuit infirmitas, nullum frigus ita intensum, vt suo in lecto & cubiculo; quoddam ad frigus accendendum velamen obtendi pateretur: cum etiam delicias sapere illi videretur, si vel parua aliqua storea ad lecti caput affueretur, quæ omnia eo in ipso erant gratiora & mirabiliora, quo maiora in seculo reliquerat.

C A P I T U L U M X.

Ad quid, & quomodo paupertatis voto Religiosus obligetur.

Iam reliquum est, vt in sequentibus ostendamus ad quid in rigore nos paupertatis votum obliget, quando contra ipsum delinquatur, & quando id letale delictum futurum sit. Equum est namque nosse religiosum quæ sua sit ex ratione status, nec non ob vota quæ fecit, obligatio. Alias tractauimus, quæ perfectionis sunt, nunc tractabimus ea quæ sunt obligationis; quæ semper primum, ac velut fundamentum esse debet, super quod reliquæ omnia sunt inædificanda. Quam ergo possumus succinctissime in vnum hic colligimus ea quæ quoad hoc Doctores tum Theologi, tum Canonistæ tradunt, eaque ex ipsomet iure Canonico, & sanctis Patribus deprompta. Votum itaque paupertatis ex se religiosum obligat, ad nullum vilius rei temporalis, sine legitima

Superioris licentia, dominium, proprietatem, & vsum habendum. Hæc est communis Doctorum sententia, & expressè in sacris Canonibus declarata.

Hinc sequitur primo, religiosum ex voti paupertatis obligatione, nullam prorsus rem temporalem habere, possidere, dare, sumere, accipere posse, ad eandem retinendam, & vtendum, aut de illa disponendum, sine expressa superioris facultate. Hoc namq; eius proprium est, qui rei proprietarius ac dominus aut de facto est, aut esse potest, vnde qui secus faceret, votum paupertatis infringeret. Ita id inferunt ac docent Doctores omnes, & ita in sacris Canonibus expressum & declaratum est.

Secundo, hinc consequitur, non solum illum religiosum contra paupertatis votum facere, qui aliquid de rebus domesticis, Superiorum in iussu, capit, retinet, dat, aut de eo disponit: verum etiam eum, qui ab externis, puta parentibus, amicis, benefactoribus quid sine Superioris permisso accipit, retinet, vel de eo disponit. Hæc quoq; est communis sententia Doctorum, & in Iure Canonico, velut res certissima, statuta.

Hæc sunt totius huius materiæ principia, ac velut fundamenta; & super hæc struendum, quidquid hic nobis dicendum est, ex hisce principijs conclusiones, ad casuum particularium, qui occurrere queunt resolutiones, eliciendo.

Omnia hæc S. P. N. in Constitutionibus, de hac ipsa materia loquens, nobis proponit ac declarat, & sunt in regulas eadem relata, vt ea velut in oculis habeamus. Regula quippe vigesima sexta ait: *Intelligent omnes, quod mutuo dare vel accipere, vel dispensare quidquam de ijs quæ domi sunt, minime possunt, nisi Superior consensu prestiterit.* Ne vero quis putaret, solum contra paupertatem esse, cum sine Superioris venia aliquid de rebus domesticis accipitur & dispensatur; non vero si quid huiusmodi ab externis recipitur, aut de recepto ab illis, Superioribus in seijs, disponitur; hinc secundum hoc in alia regula declarat, dicens: *Nemo mutuum*

Habetur. e. cum ad monitar. de Im. mon. c. Mo. nach. eod. tit. c. Ex parte. de cau. §. 12. q. 1. c. Non dicitis. c. Nolo. c. Expedi. c. Scimus. §. Clem. ne in agro Dominico. de statu monach.

3. p. Constit. c. 1. §. 8. §. reg. 26. Si. marq.

Reg. 9. Com. Nemo mutuum. reg.